

03.02.2022, 14:30 | czytano: 1115

"Niezwyciężone. Bohaterki Niepodległej" również na Spiszu i Orawie - konkurs

Ruszyła czwarta edycja filmowego konkursu edukacyjnego z cyklu NIEZWYCIEŻENI 1918–1921 upamiętniającego sylwetki osób uhonorowanych Krzyżem lub Medalem Niepodległości. Skierowany jest do młodzieży 10-19 lat. Jego celem jest „zachęcenie do poszukiwań w lokalnych społecznościach kobiet odznaczonych Krzyżem bądź Medalem Niepodległości”.

Jest to doskonała okazja do zainteresowania młodzieży Spisza, Orawy i Podhala „Bohaterkami Niepodległej”, których w tym regionie było co najmniej kilkanaście, a które, choć ich zasługi zostały doceniane przez II Rzeczpospolitą, poza wyjątkiem Józefy Machay-Mikowej działającej na Orawie i na Spiszu, są dziś całkiem zapomniane. Może więc dzięki udziałowi w tym konkursie uczniów z miejscowości, gdzie żyły te postaci, udałoby się odszukać ślady tych bohaterskich kobiety walczących o Polskę przed 100 laty i uzyskać o nich więcej wiadomości? I dlatego ten konkurs jest ważny dla regionu, bo może dostarczyć nieznanej dotąd wiedzy o wydarzeniach lat 1918-1921 i losach uczestniczących w nich „Bohatek”. Niektórzy uczniowie, zwłaszcza pochodzący z Jurgowa, Łapsz Niżnych, Piekielnika, Jabłonki i Lipnicy Wielkiej są zapewne połączeni z „Bohaterkami” więzami rodzinnymi, więc mogą dotrzeć do nieznanych dotąd źródeł rodzinnych, niedostępnych dla osób z zewnątrz.

*

Głównym zadaniem uczestników będzie wybranie „Bohaterki” odznaczonej Krzyżem lub Medalem Niepodległości i stworzenie o niej filmu. Regulamin konkursu informuje m.in. w § 6 że:

3. Forma filmu jest dowolna, np.: film dokumentalny, wideoprezentacja, animacja, reportaż.

4. Filmy powinny być tworzone pod kierunkiem nauczyciela, opiekuna merytorycznego/ faktycznego, opiekuna prawnego/rodzica.

5. Każda praca powinna zawierać rys biograficzny wybranej Bohaterki oraz jej dokonania wpisane w kontekst wydarzeń historycznych. Uczestnicy konkursu muszą korzystać z dokumentów archiwalnych, wywiadów, fotografii, cytatów itp.

6. Prace konkursowe powinny mieć charakter twórczy oraz opowiadać o Bohaterce (wprost lub poprzez swobodną interpretację).

11. Oprócz stworzenia filmu, uczestnik konkursu/grupa uczestników konkursu muszą podjąć działania mające na celu upowszechnienie historii o wybranej Bohaterce wśród lokalnej społeczności lub na szerszą skalę.

*

Zgłoszenie do konkursu wymaga przygotowania wideoprezentacji mającej długość od 2 do 3 minut (dokładnie nie mniej i nie więcej), i „zawierającej co najmniej:

- 1) przedstawienie kandydata na uczestnika/uczestników konkursu oraz ich rolę pełnioną podczas wykonania zadania właściwego;
- 2) przedstawienie wybranej Bohaterki, wymienionej w § 6 ust. 1, o której kandydat na uczestnika/uczestników konkursu wykona zadanie główne konkursowe oraz uzasadnienie, dlaczego jej historia powinna zostać udokumentowana i sfilmowana;
- 3) planowane działanie upowszechniające wybraną bohaterkę.

Zgłoszenia na podstawie formularza zgłoszeniowego i wspomnianej krótkiej wideoprezentacji przyjmowane są do 17 marca 2022 r.

Uczestnikami może być młodzież w wieku od 10 do ukończenia 19 roku życia – jako uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, jak i jako członkowie organizacji młodzieżowych (np. harcerstwa), ale także rodzice z dziećmi. Konkurs ma dwie kategorie wiekowe: od 10 do 14 roku życia i od 15 do 19 roku życia.

Konkurs organizuje Instytut Pamięci Narodowej we współpracy z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, i objęty jest patronatem honorowym Małżonki Prezydenta RP Agaty Kornhauser-Dudy.

Regulamin konkursu oraz karta zgłoszenia w nim uczestnictwa są dostępne na stronie internetowej <https://niezwyciezeni1918-2018.pl/nie/konkurs/157880,Regulamin-IV-edycji-konkursu-quotNiezwyciezone-Bohaterki-Niepodleglejquot.html>

Zapomniane „Bohaterki Niepodległej” ze Spisza

Jak wynika z zestawienia „Spisycy Bojownicy” sporządzonego przez Łukasza Wiatra w oparciu o „materiał archiwalny z zasobu Centralnego Archiwum Wojskowego”, a zamieszczonego na stronie PolskiSpisz100.pl w ramach projektu „Spiskie drogi do Niepodległości”(wspartego przez Program Wieloletni „Niepodległa” na lata 2017-2022), Krzyżami lub Medalami Niepodległości – na Spiszu zostało odznaczonych co najmniej 46 osób, w tym 3 kobiety. Dwie z nich pochodziły z Jurgowa, jedna z Łapsz Niżnych. Takie informacje na ich temat podają „Spisycy Bojownicy”:

Weronika Mondlak

ur. 1 lutego 1893 r. w Jurgowie. Córka Grzegorza i Anny z d. Chowaniec

Miejsce zamieszkania: Jurgów

Zawód: rolnik

Zm. ?

W 1937 r. odznaczona Medalem Niepodległości

Działaczka plebiscytowa, zaangażowana w prace wywiadowcze i dystrybucję pism polskich, udzielała schronienia i opieki

polskim działaczom, osobom represjonowanym

Zofia Pawlak z d. Tybor

ur. 19 (14) września 1890 (1889) r. w Jurgowie. Córka Macieja i Marii z d. Chowaniec

Miejsce zamieszkania: Jurgów

Zawód: rolnik

Zm. ?

W 1937 r. odznaczona Medalem Niepodległości

Działaczka plebiscytowa, udzielała schronienia i opieki polskim działaczom, zaangażowana w przechowywanie broni.

Maria Wiśmierska

ur. 2 grudnia 1887 r. w Łapszachs Niżnych. Córka Józefa i Zofii z d. Stanek

Miejsce zamieszkania: Łapsze Niżne

Zawód: nauczycielka

Zm. ?

W 1937 r. odznaczona Medalem Niepodległości

Działalność na rzecz Polski prowadziła wspólnie z mężem prof. Józefem Wiśmierskim. Siostra Wendelina Habera, zaangażowana m.in. w prace Związku Górals Spisza i Orawy.

Jak widać, mamy bardzo ubogie wiadomości o tych „Bohaterkach Niepodległej”, ale można być pewnym że uczniowie, zwłaszcza z Jurgowa i Łapsz Niżnych, ze względu na łączące ich w nimi więzy rodzinne, mogą zdobyć znacznie więcej informacji na temat tych spiskich bohaterek. Dlatego też wskazane byłoby zainteresowanie tym konkursem szkół, szczególnie w tych dwu miejscowościach.

Zarys sylwetek „Bohaterek Niepodległej” z Orawy, gdzie było odznaczonych Krzyżami lub Medalami Niepodległości ponad 110 osób, w tym 10 kobiet, przedstawimy jutro.

WTL/ Fot. Dwie „Bohaterki Niepodległej” z Jurgowa: Weronika Mondlak i Zofia Pawlak. (źródło: „Spisycy Bojownicy” polskispisz100.pl).